

NYIRI KÖZLÖNY.

Társadalmi és ismeretterjesztő hetilap.

Szerkesztői iroda

hova a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők:
Nagy-Orosi-utca 998. sz. n.

Kiadó-hivatal:

Nagy-Orosi-utca 993. sz. n.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

helyben házhoz hordva vagy postai székkel küldéssel!	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 "
Évnyelendikint	1 "

Hirdetések díja:

Minden 5 hasábos petit-sor vagy ennek tőrfoglalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszöri hirdetésért 4 kr. minden bevitel után. — Bélyegdíj minden ígatásért külön 30 ujkr. Nyilvánterben minden háromhasábos garmond-sor 20 ujkr.

Egy miniszteri jogsértés.

Előttünk fekszik Szabolcsmegye közönségének fölrata az igazságügyminiszterhez, melyben több, eddig Szabolcsmegyéhez tartozott községeknek és pusztáknak, más megyék törvényszékéhez és járásbíróságaihoz történt beosztásával elkövetett területsonkítási jogsértés ellen, ünnepélyes óvat tesz és kijelenti, hogy: ha az eljáró miniszter a megyének ez újabb fölratát sem vendi figyelembe, a megyeszervezési munkálathoz a megye nem fog járulni.

Tagadhatatlan, hogy a vármegyék, a magyar királyság fennállása óta, részint honvédelmi, részint kormányzati és igazságszolgáltatási organumok voltak; hisztóriai tény, hogy az ősmegyék leginkább honvédelmi s feudális szempontból alakítatván, egyéb országkormányzati viszony, mint például, az igazságszolgáltatás, tekintetbe nem jöhetett; elvitázhatatlan igazság az is, hogy azon időkben, melyekre a megyék első fölrata esik, az igazságszolgáltatás s az államhatalom gyakorlata, egészen más szabású volt, mint ma, — amennyiben egy a magán- mint a közügyeket most a várispánok, majd ezek elnökei alatt, a király Billochusai, majd ismét a király, a nádor, vagy más megbízott vezetése mellett, a vándor törvényszékek, melyek (III. Béla kora óta 1486-ig) proclamatá congregatióknak vagy generale judiciumnak is nevezettek, intézték el anélkül, hogy a vidékek távolsági és industrialis viszonyaik figyelembe vétettek volna; ugyancsak való, hogy a civilizatio s a tudományos ismeretek vívmányai új rendszert, viszonyokat és érdekeket teremtek állami életünkben, melyek mindenestre újabb és a különböző érdekeknek megfelelőbb területi felosztást igényelnek: mindazáltal a miniszter önkényes eljárását Szabolcsmegye irányában, lehetetlen helyeselnünk.

Ha azt, amit a miniszter tett, a képviselőház teszi, Szabolcsmegye, habár nehézzel szívvel is, bizonyosan meghajlik az ország többségének akarata előtt. Így azonban lehetetlen megnyugodnia benne.

Mi részünkről Szabolcsmegyének eme kijelentést s az alább közlött feliratban, velősen indokolt óvatételét és férfias nyilatkozatát, a mostani viszonyok közt, nemcsak méltányosnak, hanem, tekintve a szomszéd megyék új beosztását, jogosnak is találjuk.

De beszéljen a felirat maga:

„Nagyméltóságú magyar királyi miniszter ur!

Midőn azon irányzat, mely a törvénykezési rendezés tekintetében, a nagyméltóságú magyar királyi igazságügyi miniszterium kebelében elfogadva lón, köztudomásra jutott: nem késett e megye közönsége, a törvényhozó testület, és a magyar királyi igazságügyi miniszter urhoz 36. 1870. szám alatt benyújtott kérvényében, kifejezést adni azon mélyen érzett meggyőződésének, miszerént az évszázadok óta fenállott törvényhatósági szerkezetnek, törvényke-

zési beosztás tekintetében megbotyogatását, sem politikai, sem czélszerűségi szempontból tekintve, fűdhozónak nem tartja.

És midőn az országgyűlési képviselőház huszonötös bizottságának, a királyi bíróságok székhelyei, s ezek területköre megállapítása körüli munkálata ismertté lón: ismét kérvénnyel járult e közönség f. é. 1. szám alatt, a képviselő-házhoz, és a magyar királyi kormányhoz, területének törvénykezési tekintetben is megóvása iránt; csatlóván maguknak azon községeknek, melyek a szomszéd törvényhatóságokban telepített első folyamodású királyi bíróságok illetősége alá helyzetni elcsoztattak, — nyilatkozatait, melyek arról tanszkodnak, miszerént az érdekelt községek ama felosztási tervet megukra s érdekeikre sérelmesnek tekintik.

Jött nagyméltóságod miniszteriumának f. évi január 1-től 1. szám alatt kelt rendelete, melyben a törvényhatóságok felhívtak, miszerént területeiket a huszonötös bizottság által készített keretbe osszák be úgy, amint ezt a czélszerűség, az érdekelt községek és puszták lakosságának ohajtása igényli.

Szabolcsvármegye közönsége minden érdekek és viszonyok ligaddat megbíralása, és az érdekelt községek bevett nyilatkozata alapján, a beosztási tervet, a területi épség megóváására tekintettel, összeállította, s folyó évi 108. számú jelentéséhez csatolva, nagyméltóságod miniszteriumához betejesztette.

E megye közönsége azon meggyőződésben élt, hogy amyszor s oly hűn nyilvánult kérésű, kitéjtett nyomatékos érveit, községei lakosságának hozzá, és az országgyűléshez benyújtott nyilatkozatványai, döntő helyen méltányló tekintetbe fognak vétetni.

Hitte, hogy midőn az új törvénykezési rendezés által, az ország lakói igazságügyi érdekeinek kielégítése elcsoztatik, ugyanakkor a jótörvénykezés egyik legfőbb töltetele, a czélszerű beosztás iránt községei részéről nyilvánult kívánalmak, figyelmen kívül hagyatni nem fognak.

E közönség nem fojtathatja el a családás keserű fájdalomt akkor, midőn a magyar kir. miniszterium f. é. július 10-ről 1976. I. M. E. s nagyméltóságod ugyanazon hó 21-ről 2159. I. M. E. szám alatt kelt intévényeiből arról értesül, hogy fölszólamlásai döntő helyen, figyelemre nem méltattak; e megye területe törvénykezési tekintetben, szétszakgattatott; a 115 □ mérföldnyi, 265,584 lakost számláló Szabolcsvármegye megcsontított területét egyetlen királyi törvényszékkel s négy járásbíróssággal látattott el; s területének tekintélyes része a szomszéd törvényhatóságokban telepített 7 királyi járásbírósság, illetve 5 királyi törvényszékhez beosztattott.

Annál fájdalmasabb a benyomás, melyet érdekeinknek így mérvű mellőzése okoz; mert midőn látjuk, hogy a 106 □ mérföld

kiterjedésű Szathmárvármegyének 3 törvényszék, 8 járásbírósság, a 17 □ mérföld területen fekvő hajdukerületnek 1 törvényszék, 3 járásbírósság; a 200 □ mérföldön terülő Biharvármegyének 3 törvényszék, 13 járásbírósság; a 65 □ mérföldnyi Békésvármegye 10 községre 2 törvényszék, 9 járásbírósság; a 108 □ mérföld kiterjedésű Zemplénvármegyének, a tiszafolyamtól Lengyelország határáig felnyuló területe megkümlése mellett, 2 törvényszék, 9 járásbírósság jutott: nem küzdhetjük le azon föltevést, miként e kérdés eldöntésénél Szabolcsmegye területi épsége, azon czelnak lón áldoztatva, hogy az egyes törvényhatóságok területén, aránytalan számban elhelyezett első folyamodású királyi bíróságoknak terület szerzessék.

Híven azon elvekhez, melyek e kérdésben eddigél Szabolcsvármegye közönségét vezéreltek, s meggondolva azon beláthatlan zavarokat, melyek mulhatlanul elkövetkezni fognak, ha az ország területe közigazgatási, törvénykezési, egyházi, honvédelmi, pénzügyi, — szóval csaknem minden kormányzati tekintetben, más-más beosztást nyrend; — remegve azon áramlat következményeitől, mely a történelmi határok bolygatása által egyszer mozgásba hozatva, a törvényhatóságai határkört túlhágyva, az ország területi épségét támadhatja meg: kijelentjük, miszerént községeinknek a nagyméltóságod fentidézett rendeletében felállított irányelvek szerint, járásbíróssági kerületekbe beosztását sérelmesnek, czélserítlennek, s az érdekelt községek nyilvánított ohajvail ellenkezőnek tartván, annak fogantatba vételéhez tényleg nem járulhatunk, s azon kérelmet intézzük nagyméltóságodhoz, miszerént a f. évi 2159. számú rendeletéhez 3. % alatt csatolt jegyzék értelmében, e megye határán kívül szervezendő királyi járásbírósságok, illetőleg törvényszékekhez beosztani célzótt Angyalháza, K.-Szoboszló, Kőteles, Szováth, Tetetlen, Földes, Vid, Pallag, Monostor, Poroszló, Tamási, K.-Bagos, Téglás, Mártonfalva, Szt.-Gy.-Abrány, Szt.-Anna, Acsád, Nyir-Ábrány, Buzita, Asszonyrész, Bánháza, Bököny, P.-Ladány, Nádudvar, Saáp, Tedej, Vid, Szt.-Mihály, Búd, T.-Dada, T.-Dob, Polgár, Nagy- és Kis-Depauli, Zelemér, B.-Ujváros, Egyek, Csege, s a Debreczen szab. k. város magán bírtokát képező, s Szabolcsmegye területét tevő összes pusztákat, Józsa-Szt.-György, Baráterdő, Agtelek, Szalóka, Eszeny, Pthrügy, T.-Ladány, Csobaly, Báj és Tardos községek és pusztáknak, e megye területén telepített járásbírósságok, illetve törvényszékhez beosztását elrendelni; ellenesben ez irányban intézkedéseinek, megkümlő közönsége közreműködésének mellőzésével, fogantatosítását eszközölni méltóztassék.

Kelt Nagy-Kállóban 1871. augusztushó 17-én tartott rendkívüli bizottmányi közgyűlésünkben.

Hazafini tisztelettel
Szabolcsmegye közönsége.

Hirdetmény.

Szabolcsmegyei Berezel község királyi kissebb haszonvételeit képező ital mérés, halászat és tisztai rév haszonélvezeti joga, f. 1871-ik évi szeptember hó 21-kének délelőtti óráiban a helyszínen tartandó közárverésen, 3 egymástutáni évekre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog kiadni. A feltételek iránt addig is értekezhetni alulírt Berczelen saját házánál.

Kelt Berczelen, 1871. aug. 26-án.

Kemmerling János
földbirtokossági képviselő.

(62) 3-2

Hirdetmény.

A nyiregyházi első házvásárló részvényes társulat N.-Kállói-utczai azon lakháza egész területével együtt, mely ez idő szerént még a helybeli polgári olvasó-egylet helyiségeül szolgál, f. évi Sz.-Mihály napjától haszonbérbe kiadó; — ugyszintén a társulat részéről haszonbérbe lett a Kállói-utczának azon területre eső italmérési joga, a nevezett helyiségtől elkülönített alhaszonbérbe vagy a jognak teljes átruházása mellett, nemkülönbön f. évi Sz.-Mihály napjától 3 évekre ki- vagy átadandó lesz. — A feltételek iránt értekezhetni alulírttal 136 sz. alatt.

(66) 3-2

Krasznay Gábor
társulati elnök.

Ház-eladás.

A Szarvas-utczán a vasuti töltéssel szemben, igen jó helyen fekvő 7-ik számú ház szabad kézből eladó.

A feltételek iránt értekezhetni Szarvas-utca 18-ik sz. alatt

(61) 3-2

a tulajdonosnőnél.

Eladó ház.

Nyiregyházán a Búzapiacson fekvő 312-ik számú lakóház mellék épületekkel együtt, szabad kézből eladó.

A feltételek iránt értekezhetni

Mezőssy Tamás
tulajdonosnál Nyiregyházán.

(57) 3-2

Eladó

egy 3-ik számú 10 mázsa súlyú Wertheim-féle

egészen új pénztár.

Értesítést nyújt e lap kiadó

hivatala.

(63) 0-2

SIKESÉGI

Kárpát-növény-kivonat
mell és tüdőgyulladások részére
med. dr. FAYKISS C.-tól Késmárcon

Ezen, a szepességi Kárpát-hegység
nyirányából gondosan gyűjtött és előnyo-
sítván alkalmazzott növényekből készült, ki-
tűnő hatású és legjobban kipróbált szer-
vény, különösen köhögés, rekedtség,
nyelvtörés- és légző-szervek könnyű
hurutos ingercinél, gőrcsés, ideges
és fojtó hurut-rohamoknál; szék-
mellenség, oldályuladás, idült tüdő-
hurut, a sorvadások rohászó és táple-
gyengítő izzadásiainál; szintegy a táple-
folyás következtében nedvesség okozta
betegeknek; ellen a szepességi Kárpát-növény-hegység
testi-gyengeségnek elemu igazolta magát
Hasonló hatással lehet dr. Faykiss
szepességi Kárpát-növény-hegység
szepességi Kárpát-növény-homborgujait leg-
jobban alkalmazni

Arak: 1 palack Növény-kivonat hasz-
nálati utasítással 75 kr.
1 csomag Növény-thea használati utasí-
tással 25 kr.
1 dohoz Növény-hombons használati
utasítással 35 kr.

Ezen czikket kaphatók Nyiregyházán

Stépan Agoston
kereskedésében.

(55) 5-3

HIRDETMEY.

Nyilvánossági joggal felruházott növelevő tanintéze-
temben az 1871-ik tanév folyó évi szept. hó 5-én veszi
kezdőt.

A törvény által megszabott tanterv kerestül vitél-
hez szükségelt kitűnő tanárokról gondoskodva van.

A felvételi feltételek az eddigiek, azon különbséggel,
hogy a francia nyelv miatt nem kötelezett tantárgy kü-
lön díjazás alá esik.

A t. szülők felkérteknék, hogy a növelevőket mind-
járt a tanév kezdetén behozzni sziveskedjenek, hogy a ta-
nítás teljes mérvény kezdetét vehesse, — s nehogy a ké-
sedelmzés által a növelevők hátrányt szenvedjenek.

Nyiregyházán, 1871. aug. havában.

Palánszkyne-Csapó Ida
intézetii tulajdonosi

(59) 2-2

Egy tágas bolt

a piacon,

melyhez két magazin, pincze és pad is
van, reánk jövő Szt.-Mihály-naptól fogva
kiadó.

Bővebb felvilágosítást e lapok
kiadója ad.

(58) 3-2

Hirdetmény.

A nyiregyházi házvásárló részvényes társulat N.-
Kállói utczán 1056 s 1057 számok alatt fekvő két por-
tás lakháza, mely jelenleg a helybeli olvasó-egy-
let helyiségeül szolgál, mai alulirt napon tartott társu-
lati közgyűlés határozata folytán, f. 1871-ik évi szept-
hó 13-án reggeli 9 óraker a társulati ház helyiségében
közárverés utján, a legtöbbet ígérőnek fog adatni. A
feltételek addig is alulírttal leszenek megtekinthetők.

Kelt Nyiregyházán, 1871. aug. 26-án.

Krasznay Gábor
társulati elnök

(65) 3-2

Haszonbéri hirdetmény.

Zalkod községében három külön
álló lakház kertekkel, 166 hold ta-
gosított birtok több évekre haszon-
bérbe kiadandó. — Az illető tulaj-
donossal minden nap értekezhetni
Nyiregyházán Kis-Kállói-utca Ba-
jusz-féle házánál.

Szentimrey Károly.

(68) 0-1

Eladó tekasztal

Egy jó karban levő s a szükség-
es szerelevényekkel ellátott tekasztal,
szabadkézből minden perczben
eladó. A feltételek iránt értekezhetni.

Karlovánszky Mór
castiói elnök.

(53) 3-3

ELŐLEGES HIRDETÉS!

NYIREGYHÁZÁN a „KOMLOBAN“
kedden és szerdán, szept. 5- és 6-án, 1871.

PLEITNER & MESSER

igazgatása alatti két nő- és három férfi-tagból álló

tirolai daltársulatnak

KÉT ELŐADÁSA

leendő válogatott műsorozattal.

Különös figyelmet érdemelnek az eredeti francia nyelven előadandó klasz-
szikus énekdarabok.

(67) *1

Kezdeté fél 8 óraker.

Egy a gazdasági szakban avart,
s e téren jó bizonyítványokkal el-
látott egyén, mint tiszt alkalmazást
keres valamely gazdaságnál. — Be-
lephet akár azonnali, akár utóbban.
Értekezhetni vele levélben, követ-
kező cím alatt: K. V. L. Hajdú-
Hasznórnény.

(66) 0-1